C/2025/647
10.2.2025

# RÅDETS REKOMMENDATION

## av den 21 januari 2025

## om godkännande av Rumäniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan

(C/2025/647)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR UTFÄRDAT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 121,

med beaktande av förordning (EU) 2024/1263, särskilt artikel 17,

med beaktande av kommissionens rekommendation, och

av följande skäl:

### ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN

(1) EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning trädde i kraft den 30 april 2024. De centrala delarna av EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning utgörs av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning ([1]), tillsammans med den ändrade förordningen (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott ([2]), och det ändrade rådsdirektivet 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk ([3]). Syftet med ramverket är att främja sunda och hållbara offentliga finanser och en hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt förhindra alltför stora offentliga underskott. Ramverket främjar också nationellt ägarskap och har en större medelfristig inriktning, i kombination med ett mer effektivt och enhetligt säkerställande av regelefterlevnad.

(2) I centrum för det nya ramverket för ekonomisk styrning står de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer som medlemsstaterna lämnar in till rådet och kommissionen. Planerna ska uppfylla två mål: dels i) bland annat säkerställa att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut följer en sannolikt nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå och att det offentliga underskottet minskas till, och ligger kvar på, en nivå under referensvärdet på 3 % av BNP på medellång sikt och dels ii) säkerställa det faktiska genomförandet av reformer och investeringar som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och hantera EU:s gemensamma prioriteringar. Varje plan ska därför innehålla ett medelfristigt åtagande om en nettoutgiftsbana ([4]) som i praktiken fastställer en budgetrestriktion under planens löptid, dvs. fyra eller fem år (beroende på valperiodens normala längd i medlemsstaten). Planen ska dessutom redogöra för hur den berörda medlemsstaten kommer att säkerställa det faktiska genomförandet av reformer och investeringar som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna (inbegripet, i tillämpliga fall, utmaningar i samband med förfarandet vid makroekonomiska obalanser) och hur planen kommer att svara mot unionens gemensamma prioriteringar. Perioden för finanspolitisk anpassning löper över fyra år och kan förlängas med upp till tre år om medlemsstaten åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar som uppfyller kriterierna i förordning (EU) 2024/1263.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Rådets direktiv (EU) 2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EU) 2024/1263, dvs. offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(3) När planen har lämnats in ska kommissionen bedöma om den uppfyller kraven i förordning (EU) 2024/1263.

(4) Rådet ska därefter, på kommissionens rekommendation, anta en rekommendation för att ange den berörda medlemsstatens nettoutgiftsbana och, i tillämpliga fall, godkänna de reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för en förlängning av perioden för finanspolitisk anpassning.

**ÖVERVÄGANDEN RÖRANDE RUMÄNIENS NATIONELLA MEDELFRISTIGA FINANS- OCH STRUKTURPOLITISKA PLAN**

(5) Den 25 oktober 2024 lämnade Rumänien in sin nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan till rådet och kommissionen. Det skedde sedan en förlängning av den tidsfrist som anges i artikel 36 i förordning (EU) 2024/1263 överenskommits med kommissionen. Tidsfristen för inlämnande förlängdes i enlighet med vad som överenskommits med kommissionen med anledning av de skäl som Rumänien uppgett.

**Förfarande före inlämnande av planen**

(6) Som ram för den dialog som leder fram till inlämnandet av nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer översände kommissionen den 21 juni 2024 i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2024/1263 en referensbana till Rumänien ([5]). Kommissionen offentliggjorde referensbanan den 25 oktober ([6]). Referensbanan är riskbaserad och säkerställer att den offentliga skulden senast vid slutet av perioden för finanspolitisk anpassning och utan ytterligare budgetåtgärder efter anpassningsperioden följer en sannolikt nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå på medellång sikt, samt att det offentliga underskottet minskas till under 3 % av BNP under anpassningsperioden och ligger kvar på en nivå under det referensvärdet på medellång sikt. Medellång sikt definieras här som en tioårsperiod efter anpassningsperiodens slut. I enlighet med artiklarna 6 d, 7 och 8 i förordning (EU) 2024/1263 överensstämmer referensbanan även med riktvärdet för underskott, skyddsmekanismen för skuldhållbarhet och skyddsmekanismen för underskottsresiliens. I referensbanan för Rumänien anges att nettoutgifterna, på grundval av kommissionens antaganden som låg till grund för den förhandsvägledning som översändes i juni 2024 och med en anpassningsperiod på fyra år, inte bör öka mer än vad som anges i tabell 1. Detta motsvarar en genomsnittlig nettoutgiftsökning på 5,2 % under anpassningsperioden (2025–2031) och 5,5 % under perioden 2025–2028.

**Tabell 1: Referensbana som kommissionen överlämnade till Rumänien den 21 juni 2024**

| | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Genomsnitt 2025–2028 | Genomsnitt 2025–2031 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Maximal nettoutgiftsökning (årlig, i %) | 6,1 | 5,7 | 5,3 | 5,0 | 4,8 | 4,7 | 4,5 | 5,5 | 5,2 |

Källa: kommissionens beräkningar.

(7) Rumänien och kommissionen förde i enlighet med artikel 12 i förordning (EU) 2024/1263 en teknisk dialog i juli–oktober 2024. Dialogen handlade främst om den nettoutgiftsbana som Rumänien förutser och dess underliggande antaganden samt om de reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för Rumäniens begäran om en förlängning av anpassningsperioden. Diskussionerna inriktades på skattereformen, reformen av skatteförvaltningen, reformen av skattesystemet för mikroföretag och utgiftsöversyner. Dialogen handlade också om det faktiska genomförandet av de reformer och investeringar som planeras som svar på de främsta utmaningarna fastställda

([5]) Den förhandsvägledning som översänds till medlemsstaterna och till ekonomiska och finansiella kommittén omfattar utvecklingsbanor med och utan en förlängning av anpassningsperioden (fyra respektive sju år). Den innehåller även de viktigaste ursprungliga förhållandena och underliggande antaganden som används i kommissionens ramverk för medelfristiga prognoser för den offentliga skuldsättningen. Referensbanan har beräknats på grundval den metod som beskrivs i kommissionens *Debt Sustainability Monitor 2023* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_sv). Den utgår från kommissionens vårprognos 2024 och en medelfristig förlängning av denna prognos fram till 2033, och BNP-tillväxten och åldrandekostnader på lång sikt överensstämmer med uppgifterna i kommissionens och rådets gemensamma åldranderapport från 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sv).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#romania.

inom ramen för den europeiska planeringsterminen och unionens gemensamma prioriteringar när det gäller en rättvis och grön digital omställning, social och ekonomisk resiliens, energitrygghet och uppbyggnad av försvarsförmågor.

(8) Enligt uppgifter i Rumäniens plan genomförde landet i oktober 2024, i enlighet med artiklarna 11.3 och 36.1 c i förordning (EU) 2024/1263, en samrådsprocess med civilsamhället och arbetsmarknadens parter. Enligt uppgifter i Rumäniens plan fördes den 16 oktober 2024 en offentlig debatt om planen med företrädare för näringslivet och civilsamhället.

**Andra relaterade processer**

(9) Rumänien omfattas för närvarande av ett förfarande vid alltför stora underskott ([7]). Den 3 april 2020 antog rådet, på kommissionens rekommendation, beslut (EU) 2020/509 i enlighet med artikel 126.6 i EUF-fördraget om att det förelåg ett alltför stort underskott i Rumänien, då underskottskriteriet i EUF-fördraget inte planerades uppfyllas, och utfärdade en rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget i syfte att åtgärda situationen med ett alltför stort offentligt underskott senast 2022. Mot bakgrund av den kraftiga nedgången i ekonomisk aktivitet i samband med covid-19-pandemin antog rådet den 18 juni 2021 en reviderad rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget som riktades till Rumänien och som förlängde tidsfristen för korrigering fram till 2024. Den 24 november 2021 slog kommissionen fast att Rumänien hade vidtagit effektiva åtgärder till följd av rådets rekommendation av den 18 juni 2021 i enlighet med artikel 126.7 i EUF-fördraget och ansåg att det vid den tidpunkten inte krävdes några ytterligare steg i förfarandet vid alltför stora underskott. Under 2023 var dock Rumänien långt ifrån att uppnå något av de delmål som anges i rådets rekommendation till landet från 2021. Det samlade underskottet var betydligt högre (6,5 % av BNP jämfört med 4,4 % av BNP i rådets rekommendation), de strukturella insatserna mycket mindre omfattande än vad som rekommenderats och nettoutgiftsökningen mycket högre än vad som rekommenderats.

(10) Den 26 juli 2024 fastställde således rådet att Rumänien inte hade vidtagit effektiva åtgärder till följd av rådets rekommendation av den 18 juni 2021 ([8]). Föreliggande rekommendation sammanfaller med rådets reviderade rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott i Rumänien att upphöra ([9]). Genom att dessa rekommendationer antas samtidigt, vilket är en anpassning till och motiveras av övergången till det nya ramverket för ekonomisk styrning, säkerställs överensstämmelse mellan de anpassningsbanor som rekommenderas.

(11) Den 19 juni 2024 drog kommissionen slutsatsen att Rumänien har alltför stora makroekonomiska obalanser. Särskilt förekommer sårbarheter i samband med betalningsbalansen, kopplat till ett stort och växande underskott i de offentliga finanserna, samtidigt som ett betydande pris- och kostnadstryck har ökat och de politiska insatserna varit svaga ([10]).

(12) Den 21 oktober 2024 riktade rådet ett antal landsspecifika rekommendationer till Rumänien inom ramen för den europeiska planeringsterminen ([11]).

**SAMMANFATTNING AV PLANEN OCH KOMMISSIONENS BEDÖMNING AV DEN**

(13) Kommissionen gjorde på grundval av artikel 16 i förordning (EU) 2024/1263 följande bedömning av planen:

**Bakgrund: makroekonomiska och offentligfinansiella förhållanden och utsikter**

(14) Den ekonomiska aktiviteten i Rumänien ökade med 2,4 % 2023, vilket drevs av inhemsk efterfrågan. Enligt Europeiska kommissionens höstprognos 2024 förväntas ekonomin växa med 1,4 % 2024, vilket är en avmattning som återspeglar en svagare utveckling inom industriproduktion, bostadsbyggande, informationsteknik och transporttjänster. Under 2025 förväntas BNP i fasta priser öka med 2,5 % tack vare en motståndskraftig privat konsumtion och en ökning av de privata investeringarna, som båda gynnas av mer ackommoderande finansiella villkor. Under 2026 förväntas BNP i fasta priser öka med 2,9 % då EU-finansierade investeringar i offentlig infrastruktur bör ge en stark stimulans till tillväxten i takt med att programmet inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens går in i sitt slutskede. Under prognosperioden (dvs. 2024–2026) förväntas den potentiella

([7]) Alla dokument som rör förfarandet om Rumäniens alltför stora underskott finns på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_sv.

([8]) EUT L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj.

([9]) Rekommendation till rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort offentligt underskott i Rumänien att upphöra, 26.11.2024, COM(2024) 957 final.

([10]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén samt Europeiska investeringsbanken, COM(2024) 600 final, tillägg 4.

([11]) Rådets rekommendation av den 21 oktober 2024 om Rumäniens ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik.

BNP-tillväxten i Rumänien i genomsnitt uppgå till 2,2 % till följd av kapitalfördjupning och tillväxt i den totala faktorproduktiviteten. Arbetslösheten uppgick till 5,6 % 2023 och beräknas av kommissionen uppgå till 5,5 % 2024, 5,5 % 2025 och 5,4 % 2026. Inflationen (BNP-deflatorn) beräknas sjunka från 12,8 % 2023 till 9,0 % 2024 och uppgå till 5,9 % 2025 och 5,3 % 2026.

(15) När det gäller den offentligfinansiella utvecklingen uppgick Rumäniens offentliga underskott 2023 till 6,5 % av BNP. Enligt Europeiska kommissionens höstprognos 2024 kommer det att uppgå till 8,0 % av BNP 2024, till 7,9 % av BNP 2025 och, vid oförändrad politik, till 7,9 % 2026. Kommissionens prognos återspeglar inte Rumäniens budgetförslag för 2025, som ännu inte har utformats. Den offentliga skulden uppgick i slutet av 2023 till 48,9 % av BNP. Enligt kommissionens prognos förväntas skuldkvoten öka till 52,2 % av BNP i slutet av 2024. Den beräknas öka till 56,1 % av BNP i slutet av 2025 och 59,7 % i slutet av 2026. Kommissionens prognos för de offentliga finanserna beaktar bara politiska åtaganden i de medelfristiga planerna om de underbyggs av specificerade konkreta politiska åtgärder som är trovärdigt aviserade och tillräckligt detaljerade.

**Nettoutgiftsbana och huvudsakliga makroekonomiska antaganden i planen**

(16) Rumäniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan omfattar perioden 2025–2028 och beskriver en finanspolitisk anpassning över sju års tid.

(17) Planen innehåller all information som krävs enligt artikel 13 i förordning (EU) 2024/1263.

(18) I planen åtar sig landet att följa den nettoutgiftsbana som anges i tabell 2, vilket motsvarar en genomsnittlig nettoutgiftsökning på 4,8 % under åren 2025–2028. Rumänien åtar sig dessutom att genomföra ett antal reformer och investeringar i syfte att få anpassningsperioden förlängd till sju år (2025–2031), under vilka den genomsnittliga nettoutgiftsökningen planeras uppgå till 4,4 %. Den genomsnittliga ökning av nettoutgifterna under anpassningsperioden (2025–2031) som anges i planen understiger den genomsnittliga nettoutgiftsökningen i den referensbana som kommissionen översände den 21 juni 2024 (5,2 %). Planen förutsätter att den potentiella reala BNP-tillväxten gradvis minskar från 2,7 % 2024 till 2,0 % 2031. I planen förväntas dessutom tillväxten i BNP-deflatorn minska från 7,2 % 2024 till 5,0 % 2025 och sedan gradvis minska ytterligare till 4,4 % 2031.

**Tabell 2: Nettoutgiftsbana och huvudsakliga antaganden i Rumäniens plan**

| | | | | | | Förlängning av anpassningsperioden | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Genomsnitt under planens giltighetstid 2025–2028 | Genomsnitt under anpassningsperioden 2025–2031 |
| Nettoutgiftsökning (årlig, i %) | 14,3 | 5,1 | 4,9 | 4,7 | 4,3 | 4,2 | 3,9 | 3,8 | 4,8 | 4,4 |
| Nettoutgiftsökning (kumulativ, i %, med 2023 som basår) | 14,3 | 20,2 | 26,0 | 31,9 | 37,6 | 43,3 | 49,0 | 54,7 | e.t. | e.t. |
| Potentiell BNP-tillväxt (%) | 2,7 | 2,7 | 2,5 | 2,4 | 2,2 | 2,1 | 2,0 | 2,0 | 2,4 | 2,3 |
| Inflation (tillväxt i BNP-deflatorn) (%) | 7,2 | 5,0 | 4,9 | 4,8 | 4,7 | 4,6 | 4,5 | 4,4 | 4,8 | 4,7 |

Källa: Rumäniens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan och kommissionens beräkningar.

**Konsekvenser av planens nettoutgiftsåtaganden för den offentliga skulden**

(19) Om den nettoutgiftsbana om vilken ett åtagande görs i planen och de underliggande antagandena visar sig stämma kommer den offentliga skulden enligt planen att öka från 52,2 % av BNP 2024 till 62,6 % av BNP 2029 och sedan minska till 61,4 % av BNP 2031, såsom framgår av följande tabell. Den beräknas sedan fortsätta att sjunka till nivåer långt under 60 % av BNP under de tio år som följer på utgången av den period som omfattas av planen.

**Tabell 3: Utveckling för offentlig skuld och offentligt saldo i Rumäniens plan**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | 2041 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Offentlig skuld (% av BNP) | 48,9 | 52,2 | 55,7 | 58,5 | 60,6 | 62,0 | 62,6 | 62,4 | 61,4 | 47,9 |
| Offentligt saldo (% av BNP) | - 6,5 | - 7,9 | - 7,0 | - 6,4 | - 5,7 | - 5,0 | - 4,2 | - 3,4 | - 2,5 | - 1,6 |

Källa: Rumäniens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

Enligt planen skulle den offentliga skuldkvoten alltså minska till en nivå under fördragets referensvärde på 60 % av BNP på medellång sikt. Detta är sannolikt enligt antagandena i planen, eftersom skulden enligt alla deterministiska stresstester i kommissionens skuldhållbarhetsanalys beräknas ligga under 60 % av BNP senast 2041. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen uppfyller den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför det krav på skulden som anges i artiklarna 6 a och 16.2 i förordning (EU) 2024/1263.

**Konsekvenser av planens nettoutgiftsåtaganden för det offentliga saldot**

(20) Baserat på planens nettoutgiftsbana och antaganden skulle det offentliga underskottet minska från 7,9 % av BNP 2024 till 2,5 % av BNP 2031, vilket skulle vara det första året då det skulle ligga under 3 % av BNP. Enligt planen skulle det offentliga saldot i slutet av anpassningsperioden (2031) alltså inte överstiga referensvärdet på 3 % av BNP. Under tio år efter anpassningsperioden (dvs. fram till 2041) skulle det offentliga underskottet dessutom inte överstiga 3 % av BNP. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen uppfyller den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför det krav på underskottet som anges i artiklarna 6 b och 16.2 i förordning (EU) 2024/1263.

**Den finanspolitiska anpassningens tidsprofil**

(21) Den tidsprofil för den finanspolitiska anpassningen som beskrivs i planen, mätt genom förändringen i det strukturella primärsaldot, är i enlighet med kravet i artikel 6 c i förordning (EU) 2024/1263 linjär. Till följd av detta är den finanspolitiska anpassningen under planens fyra första år proportionell mot den totala anpassningsinsatsen. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen överensstämmer den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför med den skyddsmekanism mot att den finanspolitiska anpassningen koncentreras till slutet av anpassningsperioden som anges i artikel 6 c och den övergångsbestämmelse som anges i artikel 36.1 e i förordning (EU) 2024/1263.

**Tabell 4: Det strukturella primärsaldots utveckling i Rumäniens plan**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Strukturellt primärsaldo (% av BNP) | - 4,1 | - 5,3 | - 4,3 | - 3,3 | - 2,3 | - 1,3 | - 0,3 | 0,7 | 1,7 |
| Förändring i strukturellt primärsaldo (procentenheter) | e.t. | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 |

Källa: Rumäniens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

**Planens förenlighet med förfarandet vid alltför stora underskott**

(22) Den nettoutgiftsbana som anges i planen är i linje med kraven enligt förfarandet vid alltför stora underskott (särskilt med den minsta årliga strukturella anpassning som fastställs i artikel 3.4 tredje stycket i rådets förordning (EG) nr 1467/97).

**Planens förenlighet med skyddsmekanismen för underskottsresiliens**

(23) Den förebyggande delens krav enligt artikel 8 i förordning (EU) 2024/1263 avseende skyddsmekanismen för underskottsresiliens, som syftar till att uppnå en gemensam marginal i förhållande till referensvärdet för underskott på 3 % av BNP, gäller inte Rumänien eftersom underskottet endast planeras ligga under 3 % av BNP sista året av anpassningsperioden.

**Planens förenlighet med skyddsmekanismen för skuldhållbarhet**

(24) Enligt planen kommer den offentliga skulden att uppgå till 60–90 % av BNP mellan 2027 och 2031. Eftersom det offentliga underskottet enligt planen skulle minska till en nivå under 3 % av BNP år 2031, och därmed leda till att beslutet om förekomsten av ett alltför stort underskott skulle upphävas året efter anpassningsperiodens slut, är skyddsmekanismen för skuldhållbarhet emellertid inte tillämplig under den period som omfattas av planen.

**Makroekonomiska antaganden i planen**

(25) Planen är baserad på ett antal antaganden som avviker från de antaganden som kommissionen översände till Rumänien den 21 juni. I planen används i synnerhet andra antaganden när det gäller fem variabler, närmare bestämt utgångspunkt (strukturellt primärsaldo 2024), potentiell och real BNP-tillväxt samt tillväxt i BNP-deflatorn, och hänsyn tas till den antagna deprecieringen av den nationella valutan. En bedömning av dessa skillnader i antaganden anges nedan. De skillnader i antaganden som har den mest betydande effekten på den genomsnittliga nettoutgiftsökningen anges nedan tillsammans med en bedömning av varje enskild skillnad.

— I planen antas utgångsläget vara sämre jämfört med kommissionens antagande. Det strukturella primärsaldot var - 4,4 % av BNP i den förhandsvägledning som överlämnades till Rumänien i juni 2024 och - 5,3 % av BNP i planen. Det lägre strukturella primärsaldot i planen återspeglar högre offentliga utgifter under årets tre första kvartal, till följd av snabba löneökningar inom den offentliga sektorn, kapitalutgifter och sociala transfereringar. Prognosen för primärsaldot för 2024 i planen ligger mycket nära prognosen i kommissionens höstprognos och är realistisk. Detta antagande anses därför vara vederbörligen motiverat. Detta bidrar till en lägre genomsnittlig nettoutgiftsökning under planens anpassningsperiod än enligt kommissionens antaganden.

— I planen antas den potentiella BNP-tillväxten vara lägre 2024 och högre 2026–2028 jämfört med förhandsvägledningen från juni 2024. På det hela taget är serierna lika stabila som i förhandsvägledningen. Detta bidrar till en högre genomsnittlig nettoutgiftsökning under planens anpassningsperiod än enligt kommissionens antaganden. Möjligheten att använda alternativa antaganden om potentiell tillväxt är i linje med artikel 36.1 f i förordning (EU) 2024/1263, förutsatt att den kumulativa tillväxten under prognosperioden (dvs. fram till 2041) i stort sett överensstämmer med kommissionens antaganden, vilket är fallet i planen. Detta antagande anses därför vara vederbörligen motiverat.

— I planen antas en lägre tillväxt i BNP-deflatorn för 2025 jämfört med förhandsvägledningen från våren 2024, vilket leder till en lägre tillväxttakt för BNP-deflatorn under hela anpassningsperioden med tillämpning av regeln om linjär konvergens på medellång sikt med utgångspunkt i denna lägre nivå. Detta bidrar till en lägre genomsnittlig nettoutgiftsökning under planens anpassningsperiod än enligt kommissionens antaganden. Detta antagande är försiktigt och därför vederbörligen motiverat.

— I planen tas tillräcklig hänsyn till antagandet om en deprecierande växelkurs för den rumänska leun gentemot euron i skuldutvecklingen. Detta antagande anses vara vederbörligen motiverat och bidrar till en lägre genomsnittlig nettoutgiftsökning under planens anpassningsperiod än enligt kommissionens antaganden.

Den resterande skillnaden mellan antaganden har inte någon betydande inverkan på den genomsnittliga nettoutgiftsökningen jämfört med kommissionens antaganden. Sammantaget leder alla skillnader i antaganden till en genomsnittlig nettoutgiftsökning i planen som är lägre än referensbanan. Kommissionen kommer att väga in denna bedömning av antagandena i planen i framtida bedömningar av efterlevnaden av denna rekommendation.

**Finanspolitisk strategi i planen**

(26) Enligt den vägledande finanspolitiska strategin i planen kommer åtagandena om nettoutgifter främst att infrias genom utgiftsbegränsningar. De offentliga primära utgifternas andel av BNP beräknas minska från 40,6 % 2024 till 34,6 % 2031, dvs. sex procentenheter under sju år. Alla utgiftskategorier beräknas minska som andel av BNP. Detta åtagande stöds i viss utsträckning av de utgiftsreformer som presenteras i planen (utgiftsöversyner, pensionsreformer, reform av styrningen av statsägda företag), men ett strikt genomförande och ytterligare åtgärder i förhållande till dem som ingår i planen kommer att krävas för att uppnå målen. Specificeringen av de politiska åtgärderna måste bekräftas eller justeras samt kvantifieras i de årliga budgetarna.

(27) Samtidigt finns det risker kopplade till genomförandet av den vägledande finanspolitiska strategin i planen. De flesta av dessa åtaganden måste genomföras av en ny regering. Den 20 november 2024 meddelade ministern för arbetsmarknadsfrågor och social solidaritet dessutom att referensvärdet för pensioner skulle öka med 12,1 %. Detta tillkännagivande tyder på en mycket större (cirka 1 % av BNP) ökning av pensionerna än vad som verkar antas i planen, dvs. en nominell frysning av pensionerna 2025.

**Reform- och investeringsåtaganden i planen till stöd för en förlängning av perioden för finanspolitisk anpassning**

(28) I planen åtar sig Rumänien att genomföra ett antal reformer och investeringar för att förbättra den potentiella tillväxten och den finanspolitiska hållbarheten vilka ska ligga till grund för en förlängning av perioden för finanspolitisk anpassning från fyra till sju år. De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden består av flera åtaganden från återhämtnings- och resiliensplanen, vissa åtaganden från återhämtnings- och resiliensplanen som specificeras ytterligare, samt vissa nya reformer. Häri ingår följande åtgärder (se även bilaga II):

— Pensionsreform och reform av särskilda pensioner. Dessa två reformer är befintliga åtgärder i återhämtnings- och resiliensplanen och motsvarar delmålen 213, 214 och 215 om reformen av det offentliga pensionssystemet i Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan som redan har antagits. Ett fullständigt genomförande av dessa reformer skulle i hög grad bidra till finanspolitisk hållbarhet, men de flesta effekterna kommer att förverkligas på lång sikt. Reformen av de särskilda pensionerna innebär en gradvis anpassning av ersättningsandelen för särskilda pensionärer till den som gäller i det allmänna systemet. Pensionsreformen innebär en fullständig översyn av systemet, med en omräkning av alla pensioner på ett sätt som bättre återspeglar principen om avgiftsfinansierad pension. Reformen omfattar också bestämmelser som uppmuntrar ett längre arbetsliv: bonuspoäng ges för långa avgiftsperioder och den lagstadgade pensionsåldern kopplas till utvecklingen av den förväntade livslängden. Världsbanken har kvantifierat den offentligfinansiella effekten av dessa reformer.

— Reform av minimilöner. Detta reformåtagande kompletterar delmål 392 i återhämtnings- och resiliensplanen om fastställande av minimilöner och genom åtagandet införs ett nytt system för fastställandet av bruttominimilöner utifrån en oberoende institutions prognoser för inflation och produktivitetstillväxt, samtidigt som det säkerställs att minimilönen ligger inom ett visst intervall i förhållande till genomsnittslönen. Reformen syftar till att förbättra förutsägbarheten för uppdateringar av minimilönen och bidra till att undvika tillfälliga höjningar som eventuellt kan försämra kostnadskonkurrenskraften. Reformen kommer att genomföras under 2025 och förväntas generera extra intäkter till ett värde av 0,1 % av BNP.

— Reform av ersättningssystemet för den offentliga sektorn. Reformåtagandet kompletterar delmål 420 i Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan om utveckling av ett rättvist, enhetligt lönesystem inom den offentliga sektorn. Syftet med reformen är att säkerställa en rättvis och finanspolitiskt hållbar lönepolitik genom att revidera rangordningskoefficienter för varje yrkesgrupp, löneskalor för tjänstemän inom kommunal förvaltning och ett tak för bonusar på 20 % av grundlönen. I planen understryks att reformen måste vara förenlig med hållbara offentliga finanser och att den måste genomföras med respekt för det anslag för den totala ersättningen till den

offentliga sektorn som ingår i planen samt bestämmelserna i lagen om finanspolitiskt ansvar. Reformen kommer att genomföras först när underskottet i de offentliga finanserna har minskat till under 5,0 % av BNP.

— Reform av beskattningen av mikroföretag. I planen hänvisas till delmål 206 i Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan om översynen av skattereglerna. Den sammanfattar de åtgärder som redan har vidtagits och som håller på att ses över inom ramen för den tredje betalningsansökan. Huvudsyftet med reformen är att begränsa omfattningen av systemet för mikroföretag genom att skärpa berättigandevillkoren och samtidigt hålla systemet så enkelt som möjligt. Vissa åtgärder har redan vidtagits under 2022 och 2023, och enligt planen kommer de återstående åtgärderna att fasas in från och med 2025. I planen beräknas denna reform generera 0,1 % av BNP i extra intäkter för regeringen. Ytterligare intäkter skulle kunna genereras om reformen bestod i en avgörande sänkning av tröskelvärdet för att omfattas av skattesystemet för mikroföretag och en anpassning till tröskelvärdet för mervärdesskatt. Detta skulle göra systemet enkelt och lättare att administrera.

— Skattereform. Detta är en befintlig åtgärd i återhämtnings- och resiliensplanen och rör delmålen 205, 207 och 208 om översynen av skattereglerna samt delmål 237 om utveckling av en modell för automatisk fastighetsvärdering. Beskrivningen av de huvudsakliga målen med reformen är i linje med återhämtnings- och resiliensplanen (ett rättvisare, enklare och mer förutsägbart skattesystem, bättre incitament). Reformen syftar till att öka de offentliga inkomsterna med 1,1 % av BNP 2025, exklusive effekten av ökningen av den skattefria delen av pensionerna (vilket motsvarar en skattesänkning på 0,2 % av BNP). För att uppnå detta mål kommer nya åtgärder att behöva genomföras före utgången av första kvartalet 2025 som resulterar i att de offentliga inkomsterna ökar med 1,7 % av BNP på helårsbasis. Dessa åtgärder har ännu inte specificerats, men i planen beskrivs en process för att genomföra reformen och det framhålls att alla skatteområden kan bli föremål för reformer.

— Reform av skatteförvaltningen. Denna reform bygger på åtaganden i delmålen 225 och 226 om förbättring av skatte- och skatteförvaltningsprocesserna. Huvudsyftet med reformen är att öka effektiviteten och den administrativa kapaciteten hos skatteförvaltningen ANAF (Agenția Națională de Administrare Fiscală) genom att utnyttja digitala verktyg och införa striktare övervakningsmekanismer. Reformen omfattar flera åtgärder, i synnerhet införande av en mekanism för tidig upptäckt av mervärdesskattebedrägerier, införande av analysverktyg för att hantera mervärdesskattegapet, bättre digital övervakning av efterlevnaden, införande av en kontrollmekanism för skatteplanering för stora och medelstora skattebetalare, integrering och konsolidering av interna databaser samt ändringar av insolvenslagstiftningen för att säkerställa ökad kontroll över situationen för företag som förklarar sig insolventa. I planen uppskattas effekten av denna reform till 0,5 % av BNP under sjuårsperioden, vilket förefaller rimligt.

— Reform av systemet för offentliga utgifter. Denna reform kompletterar åtagandena i delmål 202 om förbättring av budgetplaneringsmekanismen, delmål 234 om förbättring av budgetplaneringsmekanismen och delmål 392 om fastställande av minimilöner samt mål 403 om ökad förutsägbarhet och effektivitet i beslutsprocesserna inom den offentliga förvaltningen. Reformen syftar till att öka effektiviteten, öppenheten och det finanspolitiska ansvaret vid användningen av offentliga medel. Den omfattar åtgärder för att kontrollera omotiverade kostnadsöverskridanden, genomföra systematiska utgiftsbedömningar (utgiftsöversyner) och utöka den centraliserade upphandlingen. Återhämtnings- och resiliensplanen och planen innehåller tillsammans flera åtgärder för att anpassa utgiftsöversynerna till internationell bästa praxis, närmare bestämt genom att förbättra det statliga egenansvaret och politiska engagemanget för processen, anställa kompetent personal för att genomföra översynerna, inkludera kvantifierade besparingsmål, förbättra styrningsstrukturen och bättre integrera översynerna i budgetprocessen. Enligt planen beräknas denna reform generera permanenta besparingar på 0,35 % av BNP, vilket förefaller rimligt.

— Reform av finansieringssystemet för företag. Detta är en ny åtgärd utöver åtgärderna i Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan och syftar till att stödja företagsklimatet, särskilt tillverkningsindustrin och små och medelstora företag, och till att skapa mekanismer för private equity-finansiering som är inriktade på ekonomiska resultat. Reformen omfattar bland annat inrättandet av en investeringsfond till stöd för private equity-verksamhet för små och medelstora företag, en ny rättslig ram till stöd för strategiska investeringar i ekonomin för tillverkningsindustrin och en ny rättslig ram för att bevilja bidrag för särskilda ändamål för tillverkningsindustrin. Effekten av reformen har inte kvantifierats, men den kan förväntas bidra positivt, om än marginellt, till den potentiella tillväxten.

— Reform av utgiftssystemet för statliga/lokala ekonomiska aktörer (statsägda företag). Denna reform är en ny åtgärd utöver dem som beskrivs i återhämtnings- och resiliensplanen. Målet med reformen är att generera besparingar inom statsägda företag genom effektivitetsvinster och ökat ansvar för utgiftsbeslut. Reformen omfattar flera åtgärder, såsom införandet av utgiftsregler och ny praxis för att bättre hantera kapitalutgifter, vilka

är ett steg i rätt riktning. Potentiella ytterligare intäkter uppskattas i planen till 0,25 % av BNP under planens hela löptid, vilket enligt kommissionen förefaller ambitiöst.

(29) I enlighet med artikel 14.3 i förordning (EU) 2024/1263 ska varje reform- och investeringsåtagande som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden vara tillräckligt detaljerat, vara koncentrerat till början av perioden samt vara tidsbundet och verifierbart.

(30) De åtaganden i återhämtnings- och resiliensplanen som ligger till grund för en förlängning ska innehålla betydande reformer och investeringar som syftar till att förbättra den finanspolitiska hållbarheten och stärka ekonomins tillväxtpotential. Rumänien åtar sig dessutom att fortsätta reformarbetet under den period som omfattas av den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen och att bibehålla nivån på nationellt finansierade investeringar under den period som omfattas av återhämtnings- och resiliensplanen (se tabell 5 nedan). Infriandet av detta åtagande kommer att övervakas under planens genomförandefas. Åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen kan därför beaktas för att förlänga anpassningsperioden i enlighet med artikel 36.1 d i förordning (EU) 2024/1263.

(31) De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning förväntas på ett hållbart sätt förbättra tillväxt- och resilienspotentialen i Rumäniens ekonomi i enlighet med artikel 14.2 a i förordning (EU) 2024/1263. Planen innehåller inga kvantifierade uppskattningar av reformernas och investeringarnas effekter på den potentiella tillväxten. Pensionsreformerna (det allmänna systemet och de särskilda pensionerna) bör dock på sikt bidra till en större arbetskraft jämfört med scenariot utan reformer och därmed öka den potentiella BNP:n. I planen förutses vidare en omfattande ökning av de offentliga investeringarna, särskilt under de första åren av den period som omfattas av planen, från 5,4 % av BNP 2023 till 7,1 % 2025 och 7,3 % 2026. Dessa investeringar, inom alla områden inklusive viktig infrastruktur, kommer att bidra till att öka ekonomins tillväxtpotential och motståndskraft. Utgiftsöversyner bör också hjälpa till att omfördela medel inom budgeten till tillväxtfrämjande prioriteringar.

(32) De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning förväntas främja finanspolitisk hållbarhet i enlighet med kravet i artikel 14.2 b i förordning (EU) 2024/1263. Reformer som rör budgetens inkomstsida kommer att generera betydande ytterligare intäkter för regeringen. Den kumulativa effekten av skattereformen, reformen av skatteförvaltningen och reformen av skattesystemet för mikroföretag bör, när de genomförs fullt ut, ge ytterligare intäkter på mellan 2,0 % och 2,5 % av BNP. På utgiftssidan förväntas de reformer som syftar till att stärka utgiftsöversynerna och förvaltningen av statliga/lokala ekonomiska aktörer (statsägda företag) generera besparingar på mellan 0,5 % och 1,0 % av BNP, även om vissa av uppskattningarna i planen förefaller vara i överkant. Därutöver bör lagen om enhetliga löner för offentliganställda, om den genomförs inom ramen för det anslag som anges i planen, skapa förutsättningar för en meningsfull minskning av de offentliga lönekostnaderna som andel av BNP med 1,5 % av BNP mellan 2024 och 2031 enligt planen. Slutligen kommer pensionsreformerna (det allmänna systemet och de särskilda pensionerna) att generera besparingar redan i slutet av den sjuårsperiod som planen omfattar, men huvuddelen av besparingarna kommer att förverkligas på längre sikt.

(33) De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning ska svara mot EU:s gemensamma prioriteringar i enlighet med kravet i artikel 14.2 c i förordning (EU) 2024/1263. De flesta av de reformer som ligger till grund för begäran om förlängning bidrar till social och ekonomisk resiliens genom att säkerställa finanspolitisk stabilitet, förbättra den offentliga sektorns effektivitet och främja hållbar ekonomisk tillväxt. Åtagandena för att förbättra skatteförvaltningen och genomföra grundliga utgiftsöversyner bör på sikt göra det möjligt att omfördela resurser till prioriteringar som ger ekonomiska resultat och bidrar till sociala förbättringar. Reformen av mekanismen för fastställande av minimilöner bör säkerställa en lämplig minimilönenivå som respekterar sociala och ekonomiska prioriteringar. Pensionsreformerna (det allmänna systemet och de särskilda pensionerna) kommer att säkra systemets hållbarhet och göra pensionerna rättvisare. Slutligen bör förbättringar i fråga om digitaliseringen av skatteförvaltningen bidra till den digitala omställningen. De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning svarar inte direkt mot EU:s övriga gemensamma prioriteringar, dvs. säkerställandet av energitrygghet och uppbyggnad av försvarsförmågor, även om den förstnämnda tas upp i Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan.

(34) De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning ska följa vissa av de relevanta ([12]) landsspecifika rekommendationer som utfärdats inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med kravet i artikel 14.2 d i förordning (EU) 2024/1263. Framför allt förväntas reformerna bidra till den landsspecifika rekommendation som utfärdades 2023 om att följa den finanspolitiska rekommendation genom vilken Rumänien uppmanas att korrigera sitt alltför stora underskott och komma till rätta med alltför stora obalanser. I det makroekonomiska scenario som ligger till grund för planen beräknas underskottet i bytesbalansen minska från 7,7 % av BNP 2024 till 4,1 % av BNP 2031. Den största effekten härrör från minskningen av det offentliga underskottet, vilket stöds av de reformer som ligger till grund för begäran om en förlängd anpassningsbana. En långsammare ökning av de offentliga utgifterna och en försiktig inkomstpolitik (måttliga ökningar av pensioner och offentliga löner, reform av minimilönen) förväntas stödja konkurrenskraften.

(35) Reformen av minimilöner och pensionsreformen förväntas bidra till att följa de landsspecifika rekommendationerna från 2019 om behovet av att säkerställa fastställande av minimilöner på grundval av objektiva kriterier som är förenliga med skapandet av arbetstillfällen och konkurrenskraft. Reformerna för att omstrukturera systemet för offentliga utgifter (utgiftsöversyner) och reformen av lönesystemet i den offentliga sektorn förväntas bidra till att följa de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 om behovet av att öka effektiviteten i den offentliga upphandlingen och förbättra den offentliga förvaltningens kvalitet och effektivitet. Vidare kommer pensionsreformen och reformen av de särskilda pensionerna att bidra till att följa den landsspecifika rekommendationen från 2019 om att säkerställa det offentliga pensionssystemets hållbarhet och långvarig bärkraft för pensionsfonderna i den andra pelaren, medan skattereformen och reformen av skatteförvaltningen kommer att bidra till att följa de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 om att säkerställa finanspolitisk hållbarhet och stärka skattedisciplinen och skatteuppbörden. De flesta åtgärder som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden bör också bidra till att följa de landsspecifika rekommendationerna från 2022 och 2023 om att driva en finanspolitik som skulle kunna få slut på det alltför stora underskottet.

(36) Planen säkerställer att den planerade nivån på nationellt finansierade offentliga investeringar i genomsnitt under den period som omfattas av återhämtnings- och resiliensplanen bibehålls i enlighet med kravet i artikel 14.4 i förordning (EU) 2024/1263.

**Tabell 5: Nationellt finansierade offentliga investeringar (NFOI) i planen (% av BNP)**

| Genomsnittlig nivå under den period som omfattas av återhämtnings- och resiliensplanen (2021–2026) | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | 2031 | Genomsnitt under planens löptid (2025–2028) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4,1 | 5,3 | 5,6 | 4,8 | 4,3 | 4,1 | 3,6 | 3,2 | 5,0 |

Källa: Rumäniens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

(37) De reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för en förlängning kan slutligen anses vara förenliga med åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen och det partnerskapsavtal som överenskommits inom ramen för den fleråriga budgetramen i enlighet med artikel 14.2 d i förordning (EU) 2024/1263. I enlighet med kraven i förordning (EU) 2024/1263 förväntas varje åtagande fungera i kontinuitet med och som komplement till återhämtnings- och resiliensplanen eller Rumäniens partnerskapsavtal inom ramen för EU:s sammanhållningspolitik och svara mot de landsspecifika rekommendationerna och en eller flera av EU:s gemensamma prioriteringar.

(38) De reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden bedöms sammantaget uppfylla kriterierna i artikel 14 i förordning (EU) 2024/1263. Anpassningsperioden kan därför förlängas från fyra till sju år på det sätt som läggs fram i planen.

([12]) Med ”relevanta” landsspecifika rekommendationer avses rekommendationer i) som antagits av rådet från och med 2019, ii) som medlemsstaten ännu inte har gjort ”fullständiga” eller ”betydande” framsteg med att följa och som inte är föråldrade (bedömda som ”Inte bedömd/Inget att tillägga”), enligt den senaste bedömningen baserad på övervakningen inom ramen för den europeiska planeringsterminen (tillgänglig i CeSaR (europa.eu)), iii) som inte är rent offentligfinansiella rekommendationer kopplade till stabilitets- och tillväxtpakten och iv) som inte utgör omformuleringar av rekommendationer som rör samma utmaning.

**Andra reform- och investeringsavsikter i planen som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och för hantering av unionens gemensamma prioriteringar**

(39) Utöver de reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden beskrivs i planen avsikter att genomföra andra investeringar för att hantera vissa av de utmaningar som fastställts inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna, och i samband med förfarandet vid makroekonomiska obalanser, samt för att svara mot EU:s gemensamma prioriteringar.

(40) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående en rättvis grön och digital omställning, inbegripet de klimatmål som fastställs i förordning (EU) 2021/1119, omfattar planen reformer och investeringar för att stödja utfasningen av fossila bränslen i stora industrier (stål och kemikalier) genom elektrifiering av produktionsprocesser och en övergång till användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbränslen. Den totala budgeten för ordningen är 1 miljard EUR, och utbetalningarna kommer att göras under perioden 2025–2031. Ordningen ska finansieras genom försäljning av utsläppsrätter för växthusgaser (utsläppsrätter för koldioxid). Planen omfattar också ett investeringsprogram för återställande av huvudsaklig bevattningsinfrastruktur (2,3 miljarder EUR) och dräneringsinfrastruktur (34 miljoner EUR). Dessa åtgärder kommer att bidra till att följa de landsspecifika rekommendationer som utfärdades 2022 och 2023 om behovet av att minska beroendet av fossila bränslen och påskynda energiomställningen genom att snabbare bygga ut förnybar energi och förbättra nätkapaciteten så att den nybyggda kapaciteten kan fungera på marknaden. I planen tas inga aspekter upp som rör en rättvis grön och digital omställning.

(41) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående social och ekonomisk resiliens, inbegripet den europeiska pelaren för sociala rättigheter, innehåller planen ett nytt system för statligt stöd till investeringar för att stödja regional utveckling genom storskaliga investeringsprojekt i avancerade sektorer som bidrar till att diversifiera den ekonomiska verksamheten i de minst gynnade regionerna. Den totala anslagna budgeten är 450 miljoner EUR. Planen omfattar också en statlig stödordning för strategiska investeringar, med bidrag, skattelättnader och administrativa förenklingsåtgärder (kortare tidsfrister för tillstånd, direkt tilldelning av mark för investeringar i offentlig eller privat mark som ägs av statliga/lokala offentliga myndigheter, tillhandahållande av transportinfrastruktur och allmännyttiga tjänster som krävs för investeringarna). Den totala budgeten för ordningen är 1 miljard EUR, och utbetalningarna kommer att göras under perioden 2025–2031. Följande sektorer kommer att kunna dra nytta av ordningen: livsmedelsindustrin, den kemiska industrin, läkemedelsindustrin, metallindustrin, försvarsindustrin, metallbyggnadsindustrin, konstruktion av maskiner och anläggningar, tillverkning av maskiner och utrustning samt elektrisk utrustning. Dessa åtgärder kommer att bidra till att följa den landsspecifika rekommendation om tillhandahållande av likviditetsstöd till företag som utfärdades 2020.

(42) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående energitrygghet framgår det av planen att Rumänien deltar i gränsöverskridande initiativ för energiinfrastruktur som syftar till att öka Europas energitrygghet, inbegripet den södra korridoren, BRUA-korridoren (Bulgarien-Rumänien-Ungern-Österrike) och Trans-Balkankorridoren.

(43) När det gäller den gemensamma prioriteringen angående försvarsförmågor hänvisas det i planen till nya initiativ som syftar till att reglera den allmänna rättsliga ramen för beviljande av stöd till investeringar som har en betydande inverkan på tillverkningsområdet. Ett exempel är en statlig stödordning som syftar till att täcka bland annat försvarsindustrin.

(44) Planen ger viss information om förenlighet och, i tillämpliga fall, komplementaritet med de sammanhållningspolitiska fonderna och med Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan, de sammanhållningspolitiska fonderna och deras fördelar för Rumänien, och betonar komplementariteten mellan nationella fonder och EU-fonder, särskilt när det gäller större infrastruktur- och landsbygdsutvecklingsprojekt; vidare sägs att för att EU-medel ska användas optimalt, måste EU-medel och medel som anslås genom Rumäniens konsoliderade allmänna budget förvaltas effektivt.

(45) Planen ger en översikt över Rumäniens behov av offentliga investeringar när det gäller EU:s gemensamma prioriteringar. När det gäller en rättvis grön och digital omställning hänvisas det i planen till stödordningen för utfasning av fossila bränslen i industriella produktionsprocesser genom elektrifiering av produktionsprocesser och en övergång till användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbränslen. När det gäller social och ekonomisk resiliens, inbegripet den europeiska pelaren för sociala rättigheter, framhålls i planen särskilt behovet att genomföra ett investeringsprogram för återställande av den huvudsakliga bevattningsinfrastrukturen, systemet för statligt stöd till investeringsprojekt inom tillverkningssektorn och investeringar för att säkerställa regional utveckling, inbegripet storskaliga investeringsprojekt. När det gäller uppbyggnad av försvarsförmågor framhålls i planen behovet att fullt ut genomföra den statliga stödordningen för strategiska investeringar, med bidrag, skattelättnader och andra former av stöd, som bland annat kommer att stödja försvarssektorn.

**Slutsats av kommissionens bedömning**

(46) Kommissionen anser sammantaget att Rumäniens plan uppfyller kraven i förordning (EU) 2024/1263.

**RÅDETS ÖVERGRIPANDE SLUTSATS**

(47) Rådet välkomnar Rumäniens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan och anser att ett fullständigt genomförande av denna skulle bidra till att säkerställa sunda offentliga finanser och stödja en hållbar offentlig skuldsättning samt en hållbar och inkluderande tillväxt.

(48) Rådet noterar kommissionens bedömning av planen. Rådet uppmanar dock kommissionen att lägga fram sin bedömning av framtida planer i ett annat dokument än kommissionens rekommendationer till rådets rekommendationer.

(49) Rådet noterar kommissionens bedömning av nettoutgiftsbanan och de huvudsakliga makroekonomiska antagandena i planen, inbegripet i förhållande till kommissionens förhandsvägledning, samt konsekvenserna av planens nettoutgiftsbana för det offentliga underskottet och den offentliga skulden. Rådet noterar kommissionens bedömning att de makroekonomiska och offentligfinansiella antagandena i vissa fall skiljer sig från kommissionens antaganden, bland annat för att ta hänsyn till uppdaterade makroekonomiska och finanspolitiska uppgifter, men att de på det hela taget är vederbörligen motiverade och underbyggda med sunda ekonomiska argument. Rådet noterar den breda finanspolitiska strategin i planen och riskerna för utsikterna, vilka skulle kunna påverka förverkligandet av det makroekonomiska scenariot och de underliggande antagandena och det faktiska genomförandet av planens nettoutgiftsbana. Rådet noterar också att geopolitiska risker kan sätta press på försvarsutgifterna.

(50) Rådet förväntar sig att Rumänien är redo att vid behov anpassa sin finanspolitiska strategi för att säkerställa det faktiska genomförandet av landets nettoutgiftsbana. Rådet är fast beslutet att noga övervaka den ekonomiska och finanspolitiska utvecklingen, inbegripet den som ligger till grund för planens scenario.

(51) Rådet anser att det är motiverat att i god tid inför nästa budgetövervakningsomgång föra ytterligare diskussioner för att nå en samsyn om de årliga övervakningskonsekvenserna av de kumulativa ökningstakterna för nettoutgifterna.

(52) Rådet stöder de reform- och investeringsåtaganden som Rumänien lagt fram i sin medelfristiga plan som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden och välkomnar insatserna för att kvantifiera effekterna på tillväxten och hållbarheten i de offentliga finanserna. Rådet håller med kommissionen om att de reform- och investeringsåtaganden som Rumänien lagt fram motiverar en förlängning av anpassningsperioden från fyra till sju år. Rådet noterar kommissionens bedömning som pekar på uppfyllandet av kriterierna i artikel 14, även med beaktande av övergångsbestämmelsen i artikel 36.1d i förordning (EU) 2024/1263, genom de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen. Rådet noterar kommissionens bedömning att reform- och investeringsåtagandena väntas förbättra ekonomins tillväxtpotential och resiliens på ett hållbart sätt och stödja finanspolitisk hållbarhet. Rådet rekommenderar Rumänien att fullt ut genomföra reform- och investeringsåtagandena för att bevara förlängningen av anpassningsperioden.

(53) Rådet noterar kommissionens beskrivning av reform- och investeringsbehoven och reform- och investeringsavsikterna, utöver de reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden, som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och betonar vikten av att säkerställa det faktiska genomförandet av sådana reformer och investeringar. Rådet kommer på grundval av rapporter från kommissionen att bedöma sådana reformer och investeringar och övervaka genomförandet av dem inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(54) Rådet ser fram emot de årliga lägesrapporterna från Rumänien, som särskilt ska innehålla information om framstegen i genomförandet av den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan och genomförandet av mer allmänna reformer och investeringar i samband med den europeiska planeringsterminen samt genomförandet av de reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden.

(55) I enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2024/1263 bör rådet rekommendera Rumänien den nettoutgiftsbana som anges i planen, och de reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden till 7 år bör godkännas.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Rumänien att

1. säkerställa att nettoutgiftsökningen inte överstiger de maximala värden som fastställs i bilaga I till denna rekommendation.

2. genomföra de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av perioden för finanspolitisk anpassning till sju år i enlighet med bilaga II till denna rekommendation och inom angivna tidsfrister.

Utfärdad i Bryssel den 21 januari 2025.

*På rådets vägnar*

A. DOMAŃSKI

*Ordförande*

*BILAGA I*

**Maximala nominella ökningstakter för nettoutgifter**
**(årlig och kumulativ ökningstakt, i nominella termer)**

**Rumänien**

| År | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Ökningstakter (%) | Årlig | 5,1 | 4,9 | 4,7 | 4,3 |
| | Kumulativ (*) | 20,2 | 26,0 | 31,9 | 37,6 |

(*) Kumulativa ökningstakter beräknas med 2023 som basår. De kumulativa tillväxttakterna används i den årliga övervakningen av efterlevnaden i efterhand på kontrollkontot.

*BILAGA II*

**Reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden till 7 år**

Rumänien

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Pensionsreform<br><br>(befintlig åtgärd i återhämtnings- och resiliensplanen: C8.R6,0. M214) | Huvudsyftet med reformen är att säkerställa det allmänna pensionssystemets hållbarhet. Reformen omfattar följande: ny beräkningsformel för pensioner, ny pensionsindexeringsregel och en mekanism för att förhindra tillfälliga höjningar av pensionerna, minskade möjligheter till förtidspensionering, incitament till ett längre yrkesliv, automatisk höjning av den allmänna pensionsåldern i linje med den förväntade livslängden, anpassning av den lagstadgade pensionsåldern till 65 år för män och kvinnor senast 2035. | Den normativa rättsakten om reformering av det allmänna pensionssystemet trädde i kraft den 1 september 2024. | Relevant delmål C8.R6,0.M214 i återhämtnings- och resiliensplanen uppfyllt på ett tillfredsställande sätt<br><br>Lagen genomförs i enlighet med planen. |
| Reform av särskilda pensioner (befintlig åtgärd i återhämtnings- och resiliensplanen: C8.R6,0. M215) | Den nya rättsliga ramen innebär en översyn av de särskilda pensionerna för att bättre anpassa dem till principen om avgiftsfinansierad pension. Inga nya kategorier av särskilda pensioner skapas och de befintliga kategorierna rationaliseras. De särskilda pensionerna beräknas på grundval av avgiftsprincipen, anställningstid och justering av den procentandel som är kopplad till lönen. Den kortaste avgiftsperioden liknar den som tillämpas inom det allmänna pensionssystemet. Ingen särskild pension får överstiga den inkomst som intjänats under avgiftsperioden. | Den normativa rättsakten om översyn av särskilda pensioner för att anpassa dem till avgiftsprincipen trädde i kraft den 1 januari 2024. | Relevant delmål C8.R6,0.M215 i återhämtnings- och resiliensplanen uppfyllt på ett tillfredsställande sätt |

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Reform av minimilöner<br><br>[Komplement till delmål C13. R5,0.M392 i återhämtnings- och resiliensplanen] | Inrätta en mekanism för fastställande av minimilöner på grundval av objektiva kriterier som stöder skapandet av arbetstillfällen och nationell konkurrenskraft, vilket inbegriper en anpassning av bruttominimilönen i linje med den prognostiserade inflationstakten och produktivitetstillväxten.<br><br>Om den nya kvoten mellan den justerade bruttominimilönen och den prognostiserade genomsnittliga bruttolönen för det kommande året är lägre än 45 %, kan bruttominimilönen också justeras med 0–50 % av den prognostiserade produktivitetstillväxten, men kvoten bör aldrig överstiga 50 %. | **Senast första kvartalet 2025**:<br><br>Den rättsakt som reglerar det nya systemet för fastställande av minimilöner träder i kraft. | Den normativa rättsakten träder i kraft. |
| Lönereform i offentlig sektor<br><br>[Komplement till delmål C14. R4,0.M420 i återhämtnings- och resiliensplanen] | Säkerställa en rättvis och hållbar lönepolitik genom att revidera hierarkikoefficienterna för varje yrkesgrupp inom den offentliga sektorn, återinföra lönetabeller för tjänstemän inom kommunal förvaltning, se över ersättningssystemet och sätta ett tak för ersättningarnas belopp på 20 % av grundlönen.<br><br>Säkerställa den finanspolitiska hållbarheten i lönesystemet för tjänstemän inom den offentliga sektorn. I detta syfte kommer reformen att träda i kraft först efter det att budgetunderskottet, uttryckt enligt ENS, sjunker under 5 % av BNP (även om detta innebär en ändring av tidpunkten för denna reform inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen). Det nya systemet kommer att genomföras med full respekt för bestämmelserna i lagen om finanspolitiskt ansvar. Reformen kommer att säkerställa att de offentliga lönekostnaderna hålls inom ramen för den medelfristiga strukturella budgetplanen. | **När underskottet i de offentliga finanserna understiger 5 % av BNP**:<br><br>**Åtgärd 1:** Den nya rättsliga ramen för ersättning till offentliga tjänstemän antas och träder i kraft, vilket säkerställer att de offentliga lönekostnaderna som andel av BNP ligger kvar på eller under den nivå som ingår i beräkningarna i den medelfristiga finanspolitiska planen.<br><br>**Åtgärd 2:** Strikt efterlevnad av prognoserna i den nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen avseende de offentliga lönekostnaderna som andel av BNP för alla år som omfattas av planen. | Den nya rättsliga ramen träder i kraft, efter det att underskottet i de offentliga finanserna har minskat till under 5 % av BNP.<br><br>De offentliga lönekostnaderna som andel av BNP minskar med 1,5 procentenheter mellan 2024 och 2031, i linje med prognoserna i den medelfristiga finanspolitiska planen. |

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Skattereform för mikroföretag<br><br>[Komplement till delmål och mål C8.R4,0.M206 i återhämtnings- och resiliensplanen] | Gradvis begränsning av tillämpningsområdet för skattesystemet för mikroföretag. Säkerställa full överensstämmelse med delmål 206 i återhämtnings- och resiliensplanen, bland annat genom att se över tröskelvärdet för att omfattas av systemet (och eventuellt anpassa det till tröskelvärdet för mervärdesskatt på medellång sikt) och uppdatera skattesatsen för mikroföretag. Jämfört med det nuvarande systemet genererar reformen ytterligare intäkter på minst 0,1 % av BNP 2025 och därefter. | **Senast första kvartalet 2025**:<br><br>En lag om ändring av skattesystemet för mikroföretag utarbetas och träder i kraft senast i slutet av första kvartalet 2025, vilket anpassar systemet till delmål 206 i återhämtnings- och resiliensplanen. | En normativ rättsakt om ändring av villkoren för att omfattas av skattesystemet för mikroföretag träder i kraft, vilket anpassar systemet till delmål 206 i återhämtnings- och resiliensplanen och genererar 0,1 % av BNP i ytterligare intäkter. |

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Översyn av skattereglerna<br><br>[Komplement till delmål och mål C8.R4,0.M207, C8.R4,0.M208 och C8.I7,0.M237 i återhämtnings- och resiliensplanen] | Genomföra en skattereform som bidrar till att stärka de offentliga finanserna och främjar bättre ekonomiska incitament. Reformen bör få en budgeteffekt på minst 1,1 % av BNP 2025, exklusive effekten av en höjning av det skattefria tröskelvärdet för pensionsinkomster (0,2 % av BNP). De nya åtgärderna får därför en total effekt på 1,3 % av BNP 2025. Eftersom åtgärderna kommer att genomföras senast i slutet av första kvartalet 2025 bör den permanenta effekten av de nya åtgärderna på helårsbasis uppgå till 1,7 % av BNP.<br><br>Driftsätta informationssystemet för bedömning av fastigheter som är föremål för fastighetsskatt, med följande egenskaper:<br><br>— Kompatibla databaser med information om fastigheter som innehas av olika institutioner.<br><br>— Inrättande av en särskild avdelning inom finansministeriet.<br><br>— Inrättande av ett register över försäljningspriser för bostadsfastigheter och utveckling av en modell för massvärdering av bostadsfastigheter.<br><br>— Inrättande av ett system för att fastställa fastigheters beskattningsbara värde med hjälp av mekanismer för bedömning av marknadsvärde. | **Senast första kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 1:** En rapport som bygger på Världsbankens rapport om beskattning utarbetas (inom ramen för delmål 205 i återhämtnings- och resiliensplanen), med två scenarier för skattereformen och fullständigt specificerade åtgärder. Åtgärderna bör omfatta alla områden inom beskattning och sociala avgifter.<br><br>**Åtgärd 2:** Regeringen antar en promemoria med särskilda skatteåtgärder på grundval av ovannämnda rapport. Åtgärderna bör vara i linje med delmålen 207, 208 och 237 i återhämtnings- och resiliensplanen och mål 1 i skattereformen.<br><br>**Åtgärd 3:** Regeringen anordnar en offentlig debatt om ändringarna av skattelagen.<br><br>**Åtgärd 4:** Åtgärderna genomförs och träder i kraft senast den 1 april 2025.<br><br>**Senast fjärde kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 5:** Såsom det hänvisas till i delmål 237 i återhämtnings- och resiliensplanen, utveckla ett it-system för att genomföra modellen för automatisk fastighetsvärdering för fastighetsbeskattning, stödja den nya marknadsvärdebaserade metoden och inrätta en specialiserad avdelning med ansvar för fastighetsbeskattning. | Åtgärd 1: Rapport från myndigheterna.<br><br>Åtgärd 2: Regeringen antar en promemoria i linje med reformens huvudmål.<br><br>Åtgärd 3: Offentlig debatt med den privata sektorn.<br><br>Åtgärd 4: Åtgärderna träder i kraft i linje med mål 1 i reformen.<br><br>Åtgärd 5: Rapport från myndigheterna. |

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Reform av skatteförvaltningen<br>[Komplement till delmål och mål C8.I2,0.M225, C8.I2,0.M226,<br>C8.I2,0 M226a och<br>C8.I3,0 M227 i återhämtnings- och resiliensplanen] | Huvudsyftet är att förbättra skatteförvaltningen och generera ytterligare offentliga intäkter på minst 0,5 % av BNP 2026.<br>Syftet med reformen är i synnerhet följande:<br>Förbättra ANAF:s bedrägeribekämpningsenhet med hjälp av ett realtidsövervakningsverktyg för att upptäcka beskattningsbara högriskinköp i samband med gemenskapsinterna transaktioner, transiteringar och inhemska transaktioner.<br>Införa analysverktyg och en särskild bedrägeribekämpningsmodul för att hantera och analysera mervärdesskattegapet. Öka kapaciteten att upptäcka oriktigheter inom system som e-faktura, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-moms, DAC-7 och Cesop.<br>Utöka programmet för prediktiv analys till att omfatta ett bredare spektrum av skattebetalare och på så sätt förbättra skattekontrollens effektivitet i fråga om moms och bolagsskatt.<br>Inrätta ett system för riskklassificering av skattebetalare och utveckla ett it-verktyg för att hantera och analysera stora datamängder för att fastställa riskkategorier av skattebetalare.<br>Modernisera och säkerställa interoperabilitet mellan skattebetalarnas administrativa system och andra statliga institutioners system för att förbättra hanteringen av skatteinformation och tillgång till tillgångar och transaktioner i realtid. Omforma informationssystemet för att minska förseningarna i revisioner och skattekontroller.<br>Ändra insolvenslagstiftningen för att få bättre kontroll över företag som förklarar sig insolventa och minska mervärdesskattegapet.<br>Införa en automatisk betalningsmekanism för att öka den frivilliga efterlevnaden och införa flexibla mekanismer för försäljning av lös egendom genom detaljhandelscentrum.<br>Inrätta en specialiserad avdelning för att genomföra riskanalyser med hjälp av modeller, operationalisera bedrägeribekämpningsmoduler, kvantifiera mervärdesskattegapet och stärka ANAF:s kapacitet att bekämpa skatteundandragande. | **Senast första kvartalet 2025 (fjärde kvartalet 2026 för APIC)**:<br>**Åtgärd 1:** Genomföra en mekanism för tidig upptäckt av mervärdesskattebedrägerier i samband med gemenskapsinterna inköp, transiteringar och inhemska transaktioner.<br>**Senast andra kvartalet 2025**:<br>**Åtgärd 2:** Införa bedrägeribekämpningsmoduler för analys och identifiering av transaktioner som misstänks för karusellbedrägerier (CARUSEL, INDFISC, TRANSPRISC, COMRISC och RORISC).<br>**Senast andra kvartalet 2025**:<br>**Åtgärd 3:** Slutföra sju digitaliseringsprojekt, däribland e-faktura, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-moms, DAC-7 och Cesop.<br>**Senast första kvartalet 2025**:<br>**Åtgärd 4:** Stärka övervakningen av skatteplaneringsmekanismen för stora skattebetalare och utvidga denna mekanism till medelstora skattebetalare efter genomförandet av APIC.<br>**Senast fjärde kvartalet 2025**:<br>**Åtgärd 5:** Integrering och konsolidering av interna databaser; utveckla ett nytt system som bygger på 360-gradersprofilering av skattebetalare; säkerställa interoperabilitet med de statliga institutionernas informationssystem.<br>**Senast fjärde kvartalet 2026**:<br>**Åtgärd 6:** Införa en modern uppbördsmekanism som ger skattebetalarna möjlighet att välja återkommande betalning av deklarerade skatteskulder.<br>**Senast fjärde kvartalet 2025**:<br>**Åtgärd 7:** Inrätta och operationalisera en specialiserad struktur bestående av experter inom it, ekonometri och finansiell analys för att kvantifiera risker och skattegap. | Åtgärderna 1–7: Rapport från myndigheterna.<br>Intäkterna i förhållande till BNP bör öka med minst 0,5 % av BNP 2026 jämfört med 2024, exklusive effekterna av nya åtgärder som påverkar skattebaser och skattesatser som vidtas 2025 och 2026. Detta kommer att bedömas i april 2027 på grundval av nationalräkenskaperna. |

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Omstrukturering av det offentliga utgiftssystemet/utgiftsöversyner<br><br>[Komplement till delmål C8.R3.M202, C8.I5,0.M234, C13.R5,0.M392 och C14.R1,0.T403 i återhämtnings- och resiliensplanen] | Skapa en databas över genomsnittliga inköpskostnader och inrätta en kontrollmekanism för att övervaka och hantera omotiverade utgiftsökningar. Databasen syftar också till att centralisera upphandlingen av specifika varor och tjänster, minska kostnaderna och införa utgiftsnormer för offentliga institutioner.<br><br>Genomföra årliga översyner av de offentliga utgifterna, fastställa obligatoriska besparingsmål och identifiera åtgärder för att uppnå dem, i linje med tidsplanen för utgiftsöversynerna.<br><br>Effektivisera de offentliga utgifterna för standardiserade varor och tjänster inom den centrala offentliga förvaltningen. Inom hälso- och sjukvårdssystemet, genomföra centraliserad upphandling av medicintekniska produkter och förbrukningsvaror för nödsystemet.<br><br>Uppdatera och modernisera det it-system som används för att utveckla och förvalta den nationella budgeten för att uppnå bättre förvaltning av budgetuppgifter, ökad insyn i budgeten, förbättrad övervakning och rapportering. Utöver detta öka antalet specialiserade medarbetare som deltar i utgiftsöversyner. Se över den rättsliga ramen för att stärka finansministeriets och centrala och lokala myndigheters ansvar för att övervaka genomförandet av utgiftsöversyner. | **Senast fjärde kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 1:** Skapa en databas och inrätta en kontrollmekanism för ökningar som överstiger 20 % jämfört med de genomsnittliga kostnaderna för offentliga institutioner.<br><br>**Varje år som omfattas av planen (2025–2031)**:<br><br>**Åtgärd 2:** Genomföra årliga tematiska utgiftsöversyner och tillämpa slutsatser och rekommendationer i budgetplaneringsprocessen, i enlighet med den fastställda årliga tidsplanen.<br><br>**Gradvis, från fjärde kvartalet 2024 till andra kvartalet 2030**:<br><br>**Åtgärd 3:** Utöka de kategorier av varor och tjänster som kommer att upphandlas centralt, med fokus på prioriterade sektorer med höga utgiftsnivåer. Öka andelen upphandlingsförfaranden som tilldelas av ONAC, i förhållande till alla upphandlingsförfaranden som tilldelas av alla upphandlande myndigheter i Rumänien, med i genomsnitt 0,25 % per år de kommande sju åren.<br><br>**Senast fjärde kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 4:** Operationalisera den specialiserade strukturen inom finansministeriet för att övervaka systemen för offentliga utgifter med hjälp av resultatindikatorer och delta i specialiserade utbildningskurser som anordnas med stöd av Världsbanken.<br><br>**Senast fjärde kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 5:** Inrätta en rättslig ram för genomförandet av resultatindikatorer på central och lokal myndighetsnivå. | Åtgärd 1: Rapport från myndigheterna.<br><br>Åtgärd 2: Två utgiftsöversyner per år offentliggörs för specifika sektorer eller verksamheter. Översynerna omfattar obligatoriska besparingsmål.<br><br>Åtgärd 3: Rapport från myndigheterna som visar att andelen upphandlingsförfaranden som tilldelats av ONAC har ökat.<br><br>Åtgärd 4: Rapport från myndigheterna.<br><br>Åtgärd 5: Den normativa rättsakten träder i kraft under fjärde kvartalet 2025. |

| | Huvudsakliga mål | Beskrivning av och tidpunkt för huvudåtgärder [1] | Övervakningsindikator(er) |
|---|---|---|---|
| Reform av företagsfinansieringen (ny åtgärd) | Stärka den administrativa kapaciteten hos ministeriet för investeringar och europeiska projekt att anslå medel till stöd för små och medelstora företag i form av riskkapital, främja långsiktig ekonomisk utveckling, locka investerare och skapa arbetstillfällen. | **Senast andra kvartalet 2026**:<br><br>Reform av det institutionella ramverket för tilldelning av medel till stöd för företagsklimatet – private equity-investeringsfond för stöd till små och medelstora företag. | Lagen som inför fonden träder i kraft, tillsammans med särskild lagstiftning om bidrag, skattelättnader och investeringskrediter för tillverkningsindustrin. |
| Reform av utgiftssystemet för statsägda företag (ny åtgärd) | Genomföra diagnostiska analyser av ekonomiska aktörer i syfte att<br><br>— minska förluster och försenade betalningar,<br><br>— uppdatera avgifter som tas ut för utförda tjänster och minska driftskostnader, vilket leder till minskade subventioner/överföringar från statsbudgeten, ökade nettovinster och ökade statliga budgetintäkter,<br><br>— identifiera icke-produktiva/icke-funktionella tillgångar och föreslå åtgärder för hur de ska användas och/eller avyttras,<br><br>— införa utgiftsregler, särskilt för utgiftskategorier som inte är direkt kopplade till produktionsprocessen eller tillhandahållandet av tjänster.<br><br>Reformen bör fullt ut respektera principen om de statsägda företagens oberoende och kravet på att de ska vara lönsamma.<br><br>Sammantaget bör dessa åtgärder leda till lägre överföringar/subventioner från centrala och lokala myndigheter till statsägda företag motsvarande 0,25 % av BNP under hela planperioden. | **Senast tredje kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 1:** Genomföra en diagnostisk analys av systemet för driftsutgifter, inkomstsystemet och mekanismerna för uppdatering av avgifter samt bidragssystemet för ekonomiska aktörer.<br><br>**Senast fjärde kvartalet 2025**:<br><br>**Åtgärd 2:** Upprätta ett regelverk för att förbättra systemet för driftsutgifter, förbättra förvaltningen av offentliga tillgångar, införa utgiftsregler och minska beroendet av den offentliga budgeten senast fjärde kvartalet 2025. | Åtgärd 1: Rapport från myndigheterna.<br><br>Åtgärd 2: Regelverket träder i kraft.<br><br>Reformen bör leda till lägre överföringar från centrala och lokala myndigheter till statsägda företag motsvarande 0,25 % av BNP under hela planperioden (jämfört med nivån 2023). |

[1] Tidpunkten för åtgärderna i återhämtnings- och resiliensplanen är vägledande och motsvarar åtagandena i rådets genomförandebeslut.